

GERGELY RÉKA

SZOBRÁSZATI MUNKÁMRÓL

Szobraim alapvetően több egységből épülnek fel. Az egyszerű alapelemek mint hordozó és hordozott részek kapcsolódnak egymáshoz. Rendszerint megjelenik egy síkokkal határolt geometrikus test, melynek tartó, hordozó vagy befoglaló szerepe van, valamint egy vagy több hordozott, megtartott, keretezett, ívesen hajlított forma. E két egység egymáshoz való viszonya egyensúlyban áll, kölcsönösen feltételezik és kiegészítik egymást.

Munkáim egy részében, főként az elmúlt néhány évben, a két, általam megformált alkotórész mellett megjelenik valamilyen természeti, rajtam kívül álló hatások által létrejött összetevő, mint a víz, a hó, a tűz, a természet formálta fa, a szén, az olaj vagy a hamu. Ezeknek az anyagoknak a beépítése révén újabb jelentésrétegeket kapnak szobraim, továbbá az anyagok áramló vagy rögzítetlen jellegéből adódóan a statikus szoborban a változás vagy átalakulás felidézésével megjelenik egyfajta élő folytonosság.

A szobrok tartalmi vonatkozásait elsősorban nem narratív módon, hanem az absztrakció eszközeivel igyekszem érvényesíteni. Az absztrakció, mint a lényeg-kiemelés művelete, központi helyet kapott szobrászati gyakorlatomban. Úgy vélem, létezik az absztrakt művészetnek egy mélyebb, szélesebb körű tartalmakat közvetítő lehetősége: egyfajta többletet adhat a fogalmi vagy eszmei reprezentáció módszerét alkalmazó irányzatokhoz képest. A lényeg kiemelésének feladata továbbvezetett a filozófiai fenomenológia és a zen szemlélet meglátásaihoz, melyek szintén munkám szellemi pillérei közé tartoznak.

Egy-egy munka megtervezésekor a célom, hogy mind tartalmi, mind formai szempontból egyfajta koncentrátumot hozzak létre, ami párbeszédet indít mű és szemlélője között, ezzel mintegy katalizálja a szemlélő belső reflexióját. A tartalom fókuszált megjelenítése az értelmezési lehetőségek horizontjának kitágítását szolgálja. Munkáim nem azzal a céllal készülnek, hogy valami könnyen

megfogható, általánosítható, első ránézésre dekódolható üzenetet közvetítsenek. Inkább egyfajta irányjelzőként gondolok rájuk, melyek közvetett módon segítenek elindítani egy-egy gondolkodási folyamatot. Lehetővé teszik egy gondolati mező kitűzését és felderítését, ami létünk alapkérdéseinek elemi tapasztalatához vihet közelebb.

Művészeti tevékenységembe eleinte teljesen intuitív módon szövődtek bele a keleti, elsősorban a japán világból ért benyomások. Aztán volt, hogy tudatosabban, akár konkrét formai vagy fogalmi kapcsolatokat alakítottam ki saját elképzeléseim, szobraim és a japán vonatkozások között (egyebek között egyetemi diplomamunkám esetében). De fontosnak érzem kiemelni, hogy célom soha nem az volt, hogy "japános szobrokat" hozzak létre. Alapvetően arról van szó, hogy az a fajta esztétikai szenzibilitás, elmélyülést igénylő, a lényegre és az egészteljesre törekvő művészet- és létszemlélet, mely meghatározza a japán gondolkodást, nagymértékben párhuzamos vagy egybevág saját művészet-értelmezésemmel, egyben példaértékű számomra.

Elmondható, hogy szobraim háttérben ezekkel egyszerre vannak jelen különböző huszadik századi nyugati szobrászati tendenciák, mint például a *minimal art* vagy az *arte povera* jellegadó vonásai, valamint a nyugati gondolkodástörténet egyes irányzatai (a fenomenológiai, az egzisztencialista filozófiák, vagy az európai metafizikai hagyomány egyes elemei), melyek kiegészülnek sajátosan keletinek tekinthető szemléleti jegyekkel és esztétikai értékekkel.

Vizsgálódásaim egyebek között annak a kérdésnek a megválaszolására irányultak, hogy mennyiben, milyen módon létezhet egyfajta „kulturaközi esztétika”, a megszokott kulturális határokon túl érvényes művészet, szobrászat. Mi egy műalkotás „kulturális státusza”, milyen viszonyban van „alapértelmezett” kulturális mintákkal vagy beidegződésekkel? A kulturális megosztottságok világában hogyan érhető el, hogyan valósulhat meg a műben vagy a mű által létrejövő egység?

Egy ilyen cél elérésének feltétele olyan műalkotások létrejötte, melyek érték-ként jelenhetnek meg egymástól eltérő, bizonyos vonatkozásokban egymás „ellentettjeinek” számító kultúrákban, még akkor is, ha az eltérő megközelítésekben nem feltétlen ugyanazt észlelik és értékelik bennük. A szemlélő saját kulturális szemüvegén keresztül kell, hogy találjon valamit, amit értékelni tud. Úgy gondolom, hogy ebben a folyamatban – mind az alkotó, mind a befogadó részéről – kulcsfontosságú a művel való találkozás során, annak közvetítésével létrejövő személyes, belső dialógus.

Gergely Réka

HITOE / KIMONO LAYERS

acél, sárgaréz, vörösréz, hímzőfonal
/steel, brass, copper, embroidery thread
48 x 33 x 6 cm, 2023

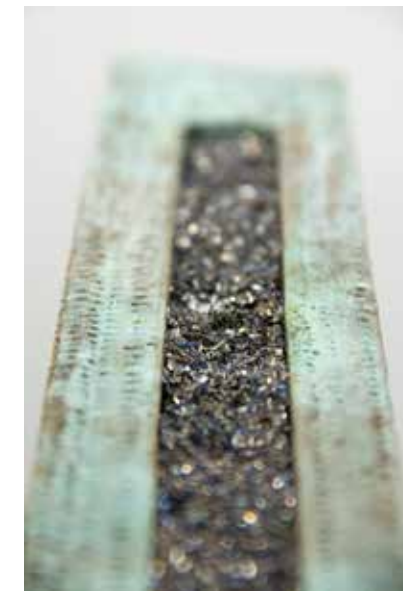
UME / UME

acél, bronz, lenfonal / steel, bronze, flax yarn
49 x 33 x 14 cm, 2022

ARARÁT / ARARAT

bronz, vaspor / bronze, steel powder
14 x 33,5 x 12 cm, 2022

UKI / LEBEGÉS / FLOATING
acél, réz, bronz, víz, olaj
/ steel, copper, bronze, water, oil
35 x 66 x 38 cm, 2021

SZUMOKU / SUMOKU
acél, bronz, lenfonal, hamu
/ steel, bronze, flax yarn, ash
46 x 35 x 35 cm, 2021

FÜGGŐBEN HAGYVA / MEANING SUSPENDED

acél, fa, selyemfonal, faszén
/ steel, wood, silk thread, charcoal
62 x 66 x 31 cm, 2021

„Gergely Réka a textil beemelésével izgalmas kompozíciós lehetőséget teremtett, ahol a tartóelem és a textil közötti alá és fölérendeltség problémáját kellett megoldania. A szigorú, formai tekintetben semleges fémváz ipari jellege, valamint a transzparens, finoman ívelő és eső anyag, továbbá a formavágott rézlemez absztrakt, vizuálisan leegyszerűsített, de rétegzettségében összetett kompozícióvá állnak össze. Szobrai így több egységből épülnek fel, műfaji határterületére lépve az installációnak.

A textil alkalmazásánál a transzparencia élménye a meghatározó. Akár fonalakkal, akár lazán szőtt anyagokkal dolgozik, a szövődéken való átlátás és elrejtettség hatásával játszik. A kiállított textil alapú munkák lényegi tulajdonsága a fátyolosság, ami az elrejtés, a titok és az érinthetetlenség kifejezőjévé válik. A fátyol mint szimbólum esetében az anyag sejtelmessége csupán érzékelteti, hogy valami található annak másik oldalán is, ami azonban rejtve van előttünk, csupán felsejlik... , ezért gyakran a legfelsőbb tudás, a transzcendencia tiszta megismerésének hozzáférhetlenségét jelölték vele...

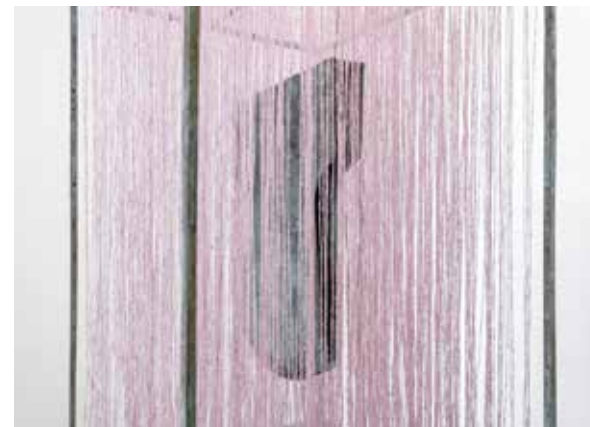
Gergely célja, hogy az absztrakt formanyelven keresztül olyan tartalmakat közvetítsen, amelyeknek üzenete fogalmilag nem megfogható vagy dekódolható, mégsem magáért való formai kísérletek, hanem létünk alapkérdéseire és tapasztalataikhoz visznek közelebb a verbalitást megkerülő úton, egy elvont, meditatív gondolatfolyam elindításával.”

Cserhalmi Luca esztéta

/Részlet A feloldás gesztusa címmel írt, a kiállítás kapcsán az Új Művészet Online-on megjelent szövegből/

KIMONO / KIMONO
rézlemez, selyemgéz, acél
/ copper plate, silkgaze, steel
71 x 41 x 32,5 cm, 2021

HANTÓMEI / ÁTSEJLÉS / TRANSPARATION
bronz, selyemfonal / bronze, silk thread
61 x 38 x 38 cm, 2021

TÉRSZÖVET / THE FABRIC OF SPACE
jutavászón / gunny
50 x 150 x 30 cm, 2021

A HIÁNY JELENLÉTE
/ THE PRESENCE OF ABSENCE
acél, jutavászón / steel, gunny
162 x 180 x 40 cm, 2021

EGY IDŐBEN - STÚDIÓLÁTOGATÁSOK

Válogatás a Műcsarnokban megrendezett „Egy időben - Stúdiólátogatások” című tárlat részeként látható, **KIRE-CUZUKI, AVAGY A VÁLTOZÁS ÉS A FOLYTONOSSÁG EGYSÉGE** című kiállításom munkáiból.

Kurátor: Kondor-Szilágyi Mária
2020. október 28 - 2021. január 10.

„...Gergely Réka szobrai mind egyfajta keleti nyugalmat árasztanak letisztult formájukkal, és a felhasznált anyagok tökéletes harmóniájával. Az acél és valamilyen természetes anyag, mint a fa, a szén vagy a hamu néma csendben tanúsítják az élet körforgását. A hagyományos szobrászati technikák alkalmazásán és a japán esztétika elveinek érvényesítésén túl a munkák mégis hihetetlenül kortárs szelleműek.

Az egyenes és íves formák között feszülő ellentétet feloldja az anyagi minőségek összhangja. A távol-keleti esztétikai gondolkodásra jellemző aszimmetria egyensúlyba kerül. A művész munkái semmiképpen sem „japánosak”, ahogy ezt ő maga is hangsúlyozza, a párhuzamok sokkal mélyebb rétegeit érintik a műtárgynak. A befogadás szintjén felismerjük és ráérzünk a hangulatára, nem egy konkrét párhuzamot látunk, hanem tudjuk, hogy ez az. A kortárs japán szobrászat sokkal inkább természeti anyagokból és formákból építkezik, organikusabb, míg Gergely Réka szobrai letisztult formáikkal inkább struktúrákat hoznak létre. Mindegyik munka mintha egy önálló szentély lenne, a szó átvitt értelmében, vagyis egy olyan hely/tárgy, melyben valamilyen titokszerű, különleges dolgot rejtve tartanak.

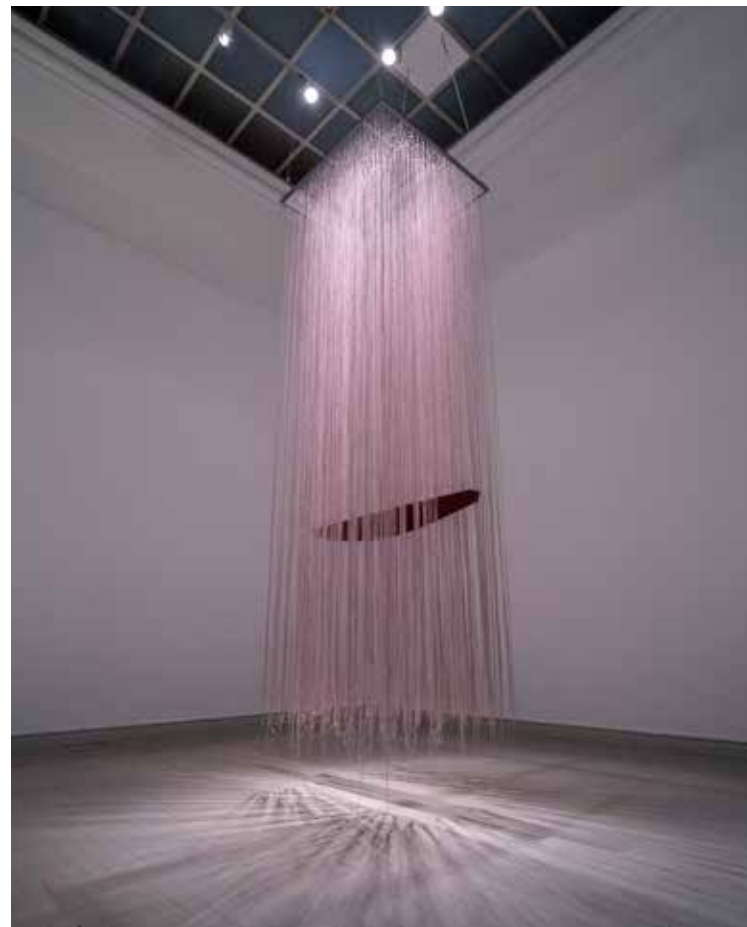
„...A különféle minőségű, méretű, felfogású elemek harmóniába rendezése és a „legtöbbet elmondani a legkevesebb eszközzel” felfogása hozza létre a szemlélődésnek azt a békés [(esetleg hozzá lehet tenni) ,belső] egyensúlyát, amelyre egy japán regényíró csak ennyit írt: „peregtek a csendes pillanatok”. Ez az a lelkiület, amikor úgy érezzük jó benne lenni a pillanatban, amely mégis folyamatosan halad, de mi csak az állandóságot érezzük, azt hogy természetesen vagyunk itt, és természetünk szerint szemlélődünk.”

Kondor-Szilágyi Mária
a kiállítás kurátora

JÜGEN / YÜGEN
rézlemez, bazalt, víz
/ copper sheet, basalt, water
70 x 150 x 150 cm, 2020

RJÓGISZEI / RYŌGISEI
hegesztett acélemez, selymfonal / welded steel, silk yarn
400 x 140 x 60 cm, 2020

HAI / HAI
hegesztett, festett acélemez, hamu
/ welded, painted steel, ash 1
15 x 150 x 40 cm, 2018

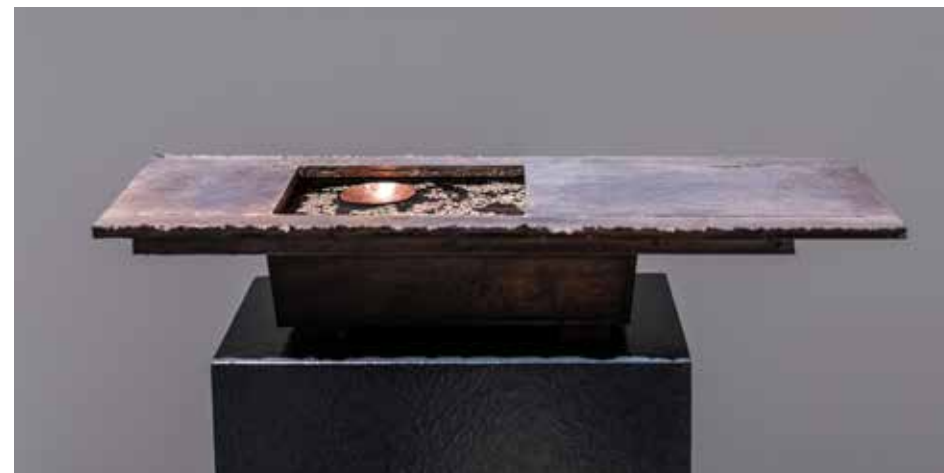
MOKUTAN / MOKUTAN
(DLA MESTERMUNKA)
hegesztett, festett acélemez, rézlemez, faszén
/ welded and painted steel, copper sheet, charcoal
63 x 190 x 55 cm, 2017

SZANSZEI / SANSEI

hegesztett acéllemez, rézlemez, víz, olaj, fenyő gerenda / welded steel, copper sheet, water, oil, pine beam
20 x 170 x 70 cm, 2016

UKIJO NO CUKI / UKIYO NO TSUKI

bronz, víz, rézlemez / bronze, water, copper sheet
7 x 40,5 x 14 cm, 2018

KÓZÓ / KÖZÖ
bronz / bronze
20 x 50 x 10 cm, 2018

MONO / MONO
bronz / bronze
15 x 47 x 4 cm, 2017

“A valóság és a művészet kérdésfelvetéseinek kapcsolatát, bizonyos esetekben megegyezéseit, azonosságát ismerte fel Gergely Réka. Akár a durvább és anyag-szerűbb, akár a fegyelmezettebb, mívesebb művel állunk szemben, illetve művet járjuk körül – mert itt hallatlan intenzív térszervező erők munkálnak minden alkotás esetében – a formarend mindig redukált, összefogott, a kompozíció minimalista szemlélettel alakított, letisztult, a geometria dimenzióiba foglalt, amelyhez, amelynek zárt vagy áttört elemeihez harmonikusan kapcsolódik egy-egy lendületes íves forma is.”

Wehner Tibor művészettörténész

/Részlet Kóan című kiállításomhoz írt megnyitó beszédéből./

KOTO I. / KOTO I.
bronz / bronze
7 x 50 x 12,5 cm, 2017

KOTO II. / KOTO II.
bronz / bronze
7,5 x 57,5 x 11 cm, 2017

TOKONOMA II. / TOKONOMA II.
hegesztett, festett acéllemez, tölgyfa
/ welded and painted steel sheet, oak
150 x 30 x 20 cm, 2016

TOKONOMA I. / TOKONOMA I.
hegesztett acéllemez / welded steel
125 x 40 x 20 cm, 2015

INNEN / INNEN
hegesztett, festett acéllemez
/ welded, painted steel,
40 x 100 x 18 cm, 2016

„Gergely Réka, az elméleti kutatómunka felismeréseit, a szobrászi tapasztalatokat és invenciókat nagy tudatossággal és kifinomult intuitivitással szintetizálja egyedí, egységes szemléleti egészet képező, autonóm műalkotásokká. Szobrai a történések szakadatlan egymásra következése közben egy-egy időtlenné táguló pillanatra feloldják a kontingencia, a „lehetne másként is” nyugati rögeszméjét és a dolgok „épp-ilyenségével” (*tathatá, cu-jan, shinnyo*), a műalkotás létének, pontosabban: sajátos „épp-így létének” evidenciájával szembesítenek. És noha az ürességként (*súnjatá*) felfogott tér és az anyagi forma megkülönböztetése, mint a szobrászat feltétele, ellentmond a keleti miszticizmus alapeszméjének – mely szerint „a forma üresség, az üresség forma” –, Gergely Réka éppen a térben elkülönülő, önmaga lényegét a formáján át megnyilvánító szobor megalkotásával jut közelebb a tudott és a látott kettősségének feloldásához.”

Karmó Zoltán szobrászművész,
a Magyar Képzőművészeti Egyetem mestere

TEMIDZU / TEMIZU
(DIPLOMAMUNKA II.)
hegesztett acél, víz / welded steel, water
95 x 122 x 64 cm, 2013

TORII / TORII
(DIPLOMAMUNKA I.)
hegesztett acél / welded steel
130 x 300 x 70 cm, 2013

SZPIKULA / SPICULE
hegesztett acéllemez / welded steel
170 x 230 x 50 cm, 2012

3/7 / 3/7
hegesztett acéllemez / welded steel
150 x 250 x 50 cm, 2011

KÚT / WELL
acél, víz / steel, water
100 x 40 x 40 cm, 2011

KORONAHUROK / CORONAL LOOP
hegesztett acéllemez / welded steel
74 x 104 x 27 cm, 2010

ÍV / ARCH
hegesztett acél / welded steel
80 x 181 x 77 cm, 2010

**ÉG ÉS FÖLD KÖZÖTT / BETWEEN HEAVEN
AND EARTH**

hegesztett acél, víz / welded steel, water
130 x 300 x 70 cm, 2008

GERGELY RÉKA
szobrászművész

Email: reka.gergelyreka@gmail.com
Tel.: +36 20 284 22 11

WWW.INSTAGRAM.COM/REKA_GERGELY_SCULPTOR
WWW.GERGELYREKA.COM